GEMEENTE HILVERSUM

GEMEENTEBLAD

Officiële uitgave van gemeente Hilversum.

Nr. 86055

28 juni 2016

Protocol Agressie tegen college- , raadsleden en fractiemedewerkers van de gemeente Hilversum

Inleiding

In de raadsvergadering van 27 januari 2016 heeft de raad middels een verklaring unaniem aangegeven bedreiging van en agressie tegen college- en raadsleden onacceptabel te vinden. Democratische waarden als vrijheid van meningsuiting moeten te allen tijde gewaarborgd blijven als voorwaarde voor het politiek functioneren van college-, raadsleden en fractiemedewerkers. De raad heeft daartoe een heldere grens getrokken met als vigerend adagium:

Agressie en geweld tegen college - , raadsleden en fractiemedewerkers is onacceptabel en wordt nimmer getolereerd.

Dit protocol maakt hiervan een heldere vertaling, benoemt de rollen en de stappen die worden gezet in voorkomende gevallen. Anders dan in eerdere protocollen is er voor gekozen de afweging over te volgen stappen niet langer bij het betrokken college- of raadslid te laten maar over te laten nemen door de gemeente. In de praktijk blijkt te vaak dat bedreigde college- en raadsleden geen aangifte durven te doen of vrezen niet langer waardevrij en conform hun ambtseed of -belofte hun werk te kunnen voortzetten. Die individuele afweging draagt niet bij als collectief een heldere grens te bekrachtigen.

Er wordt een krachtig signaal afgegeven door de gemeente Hilversum in alle gevallen, met welnemen van de betrokkene, aangifte te laten doen wanneer er strafbare feiten worden vastgesteld. Agressie en geweld tegen de functionaris college-, raadslid of fractiemedewerker is onacceptabel en wordt nooit getolereerd, de reactie hierop is uniform. Deze eenduidige reactie vormt een ‘hitteschild’ waardoor de betreffende college-, raadsleden of fractiemedewerkers worden beschermd en hun werkzaamheden kunnen blijven uitvoeren

Bovendien wordt over die aangifte intern, noch extern gecommuniceerd, tenzij dit in het belang van het onderzoek is. Voor afscherming van persoonsgegevens wordt gezorgd, de privacy is nadrukkelijk gewaarborgd.

Door deze werkwijze wordt, het college- of raadslid beschermd/uit de wind gehouden. Voorwaarde is wel dat het betrokken college- , raadslid of fractiemedewerker, in de rol van benadeelde, zijn of haar volledige medewerking verleent aan het onderzoek.

1.Basisafspraak

De basisafspraak is dat de individuele bestuurder of politicus grensoverschrijdend gedrag

vanwege zijn of haar functie altijd intern meldt en vervolgens de vastgelegde handelswijze in dit protocol volgt.

De afspraken zijn erop gericht regie te voeren zodra er sprake is van grensoverschrijdend gedrag tegen college- en/of raadsleden.

Waar in dit protocol wordt gesproken over college- en/of raadsleden wordt ook verstaan oud-raadsleden en fractiemedewerkers voor zover grensoverschrijdend gedrag betrekking heeft op hun functioneren als (voormalig) raadslid, respectievelijk op politieke werkzaamheden zoals het optreden als woordvoerder in commissievergaderingen.

2.Wat is grensoverschrijdend gedrag?

Onder emotioneel gedrag wordt verstaan dat een burger op een emotionele manier begrip

vraagt voor zijn persoonlijke situatie, kritiek geeft op de regels of op het beleid van de gemeente, of bijvoorbeeld boos is over een beslissing van de gemeente. Emotioneel gedrag is van korte duur en laat zich corrigeren. Voor dergelijk gedrag kan (enig) begrip worden getoond. Emotioneel gedrag is niet verboden, boosheid is niet grensoverschrijdend en is geen agressie.

Grensoverschrijdend gedrag is: aanhoudend emotioneel gedrag, aanhoudende boosheid of het aanhoudend uiten van beledigingen en gedrag dat – nadat de burger erop is aangesproken – niet verandert of verergert.

Het gedrag is gericht op:

- het teweegbrengen van onlustgevoelens, bijvoorbeeld door belediging, bedreigingen, intimidaties;
- het op verstoren van de orde of op ontoelaatbare wijze beïnvloeden van de taakuitoefening;
- het veroorzaken van pijn, letsel of schade.

Onder agressie wordt in navolging van de zogenaamde Eenduidige Landelijke Afspraken verstaan: Lichamelijke en verbale agressie, belaging, intimidatie en bedreiging gepleegd in of door omstandigheden die verband houden met de uitvoering van de publieke taak. Dit kan gepaard gaan met beschadiging van goederen. Onder agressie wordt in dit protocol ook verstaan ieder gebruik van geweld.

3.Melden van grensoverschrijdend gedrag

Grensoverschrijdend gedrag wordt altijd eerst intern gemeld.

- Raadsleden melden incidenten bij de griffier en/of coördinator Veilige Publieke Taak (VPT). De griffier en/of coördinator VPT stelt onverwijld de burgemeester op de hoogte van de melding.
- Wethouders melden incidenten bij de gemeentesecretaris. De gemeentesecretaris stelt onverwijld de burgemeester op de hoogte van de melding.
- De burgemeester meldt een incident bij de gemeentesecretaris. De griffier en coördinator Veilige Publieke Taak (VPT) namens de gemeente Hilversum worden hiervan direct op de hoogte gebracht.

Alle meldingen worden door de griffier en/of coördinator VPT geregistreerd in het zaaksysteem van de gemeente Hilversum. Op grond van artikel 10 en 11 WOB ligt de privacy van gevoelige zaken vast. Documenten kunnen doorgestuurd worden bijvoorbeeld naar een advocaat maar dan worden de persoonlijke gegevens weggelakt/gehaald.

De griffier respectievelijk de gemeentesecretaris bepalen in samenspraak met de coördinator VPT wie toegang heeft tot het zaaksysteem. De resultaten van de registratie van incidenten worden zonder vermelding van persoonsgegevens meegenomen in het sociaal jaarverslag. De griffier en gemeentesecretaris laten de advisering bij de contactpersoon VPT van de gemeente die ook direct in kennis is gesteld.

4.Interne maatregelen

Na iedere interne melding wordt besproken welke maatregelen tegen de veroorzaker worden genomen. Daarbij zijn de coördinator VPT van Openbare orde en veiligheid en Juridische Zaken van de gemeente beschikbaar voor ondersteuning.

Al naar gelang de ernst van het grensoverschrijdend gedrag (en als sprake is van herhaald gedrag) kan de gemeente:

- de persoon verwijderen uit een gebouw/van een terrein;
- de persoon mondeling of schriftelijk waarschuwen;
- (tijdelijk) de dienstverlening beperken of (tijdelijk) de toegang ontzeggen tot de gemeentelijke gebouwen. De burgemeester en de college- en/of raadsleden zijn te allen tijde bevoegd een burger te verzoeken een gebouw te verlaten en mondeling de toegang tot een gebouw te ontzeggen.

De schriftelijke ontzegging voor een bepaalde tijd is een besluit van de burgemeester.

Als hier geen gevolg aan wordt gegeven dan wordt de politie direct in kennis gesteld en is er sprake van een strafbaar feit (huisvredebreuk) waarvan aangifte zal volgen;

- de persoon oproepen voor een (orde- of herstel) gesprek met een daartoe aangewezen vertegenwoordiger van de gemeente over het ongewenste gedrag;
- het voorval melden bij de politie (als het gedrag niet strafbaar is, maar wel grensoverschrijdend, kan melding worden gedaan bij de politie, zodat het incident in ieder geval bekend is bij de politie.);
- aangifte doen bij de politie;
- andere maatregelen treffen, al naar de omstandigheden.

Maatregelen kunnen worden toegepast na iedere (interne) melding. Ook als wordt besloten dat van een incident melding of aangifte wordt gedaan bij de politie. De maatregelen die door de gemeente

worden genomen jegens de veroorzaker worden zo mogelijk meteen bij het doen van aangifte of bij de melding aan de politie doorgegeven en anders zo spoedig mogelijk na het nemen van deze maatregelen.

5.Melding en aangifte

Grensoverschrijdend gedrag kan strafbaar zijn. Het is van groot belang dat van mogelijk

strafbaar gedrag zo snel mogelijk aangifte wordt gedaan.

Het registreren van incidenten geeft inzicht in de aard, de vorm en mogelijke toename of afname van incidenten binnen de gemeente Hilversum en is de basis voor de te nemen (preventieve) maatregelen. Het registreren van incidenten is ook belangrijk voor het, mogelijk later, aangifte doen bij de politie en voor het verhalen van mogelijke schade.

Voorbeelden van grensoverschrijdend gedrag die strafbaar kunnen zijn:

- beledigingen, (doods)bedreigingen uiten,
- bedreiging met represailles, bedreigen (van familieleden) en uitvoeren van dreigementen,
- schoppen, spugen en andere fysieke agressie,
- letsel toebrengen of materiele schade veroorzaken en gedrag dat anderen in gevaar brengt.

1. Een bedreigd college- of raadslid meldt dit altijd aan de griffier en/of coördinator VPT. Zij informeren elkaar onverwijld.
2. De griffier en/of coördinator VPT informeert direct de burgemeester over deze melding.
3. De burgemeester informeert het OM en politie hier zo spoedig mogelijk over.
4. De burgemeester agendeert elke melding van bedreiging of agressie jegens een raadslid in de eerstvolgende vergadering met OM en politie (lokale driehoek).
5. Zo spoedig mogelijk na de melding volgt een gesprek met het bedreigde raadslid en een daartoe gespecialiseerde politieambtenaar die vaststelt of er sprake is van strafbare feiten.
5. 1 Als er geen sprake is van grensoverschrijdend gedrag zonder strafbare feiten dan is het altijd mogelijk contact op te nemen met de griffier en/of coördinator VPT. Na het contact wordt bepaald of en wat er nodig is. Via de coördinator VPT kan maatwerk geleverd worden ook als er zorg nodig/noodzakelijk is. Na het contact kan ook duidelijk worden dat er verder geen nazorg of anderszins nodig is.
6. Als er sprake is van strafbare feiten doet in alle gevallen met welnemen van de betrokkene, de gerechtigd vertegenwoordiger van de gemeente daarvan aangifte waarbij materiele en immateriële schade altijd wordt verhaald als de dader bekend is.
7. Over de aangifte wordt niet gecommuniceerd tenzij het betreffende raadslid daarmee instemt ten behoeve van het onderzoek.
8. Het betreffende college – of raadslid wordt juridisch als benadeelde beschouwd.
9. Het betrokken college- of raadslid verleent als benadeelde volledige medewerking aan het politieonderzoek.
6. Noodgevallen en alarmering beveiliging

Wanneer zich een noodgeval voordoet, belt de bedreigde altijd 112 en geeft aan waar hij/zij zich bevindt en (indien mogelijk) wat de situatie is.

Tijdens een noodgeval in het raadhuis wordt naast 112 ook altijd het interne noodnummer,

035 629 2222 gebeld. Dit nummer is tevens de lijn naar de Bedrijfshulpverlening (BHV).

De receptie/bode/beveiliging belt dan eveneens 112 en alarmeert het Hoofd BHV. Opvang en begeleiding van de hulpdiensten wordt dan verzorgd door de BHV/bode/beveiliging.

Zolang de dreiging duurt en de bedreigde niet weg kan komen, staat de eigen veiligheid van de bedreigde voorop. De bedreigde geeft de bedreiger zijn zin en laat dit uit houding en gedrag blijken. De bedreigde probeert kalm te blijven en de bedreiger niet te provoceren (met een grapje, onverwachte beweging of iets dergelijks).

De bedreigde draagt zo mogelijk zorg voor alle informatie die kan leiden tot een snelle aanhouding van de verdachte.

7.Follow-up na melding en/of aangifte bij de politie

De Hoofdofficier van Justitie wordt, door tussenkomst van de beleidsmedewerker Bewaken, Beveiligen & Crisisbeheersing van het arrondissementsparket Midden Nederland, door de politie op de hoogte gesteld bij een dreigingsmelding en/of een aangifte.

- Bij dreiging tegen een persoon ligt de verantwoordelijkheid voor de beslissing over het treffen van beveiligingsmaatregelen, in het kader van de strafrechtelijke handhaving en het bewaken en beveiligen, bij de Hoofdofficier van Justitie en doet de politie voorstellen over de te nemen maatregelen (artikel 1 lid 2 Politiewet, aanwijzing beveiliging van personen, objecten en diensten).
- Als de burgemeester zelf onderwerp is van dreiging, blijft de Hoofdofficier van Justitie verantwoordelijk en kan worden overlegd met de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid van het Ministerie van Veiligheid en Justitie. Als de burgemeester slachtoffer is, wordt tevens de Commissaris van de Koning op de hoogte gesteld.
- Als het te verwachten effect en de aard van de gebeurtenis op het terrein van de openbare orde ligt, dan maakt de burgemeester zo nodig gebruik van zijn bevoegdheden op grond van de Gemeentewet.
- Aanvullende beveiligingsmaatregelen worden in goed overleg tussen gemeente, politie en OM getroffen en uitgevoerd.
- De politie voert maatregelen in de openbare ruimte uit (surveillance, cameratoezicht).
- De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van bijzondere maatregelen aan de woning in het kader van (be)dreiging en maatregelen die noodzakelijk zijn vanwege specifieke omstandigheden en risico’s en eventueel herstel na afloop van de dreiging.
- De werkgever is verplicht de Arbeidsinspectie te waarschuwen uiterlijk binnen 24 uur na het incident. De Arbeidsinspectie wordt binnen 24 uur gewaarschuwd door de burgemeester of door de griffier als er sprake is van een ernstig incident waarbij een politieke ambtsdrager lichamelijk of geestelijk letsel oploopt, in het ziekenhuis moet worden opgenomen, blijvende schade overhoudt aan de gezondheid of overlijdt aan de gevolgen. - De gemeentesecretaris en/of de griffier zorgen voor terugkoppeling aan de betrokkenen en aan de Gemeenteraad over de strafrechtelijke vervolging en de resultaten daarvan.

Nazorg

Nazorg is belangrijk, de politieke ambtsdragers – en indien nodig ook de directe familieleden en collega’s - kunnen er van uitgaan dat ze ondersteund worden tijdens en na het incident van agressie en geweld. De burgemeester vangt de wethouder op, de griffier de raadsleden en fractiemedewerkers.

De burgemeester en griffier respectievelijk de gemeentesecretaris organiseren de benodigde hulp. Zij kunnen te allen tijde deskundigen om hulp vragen. De coördinator VPT, namens de gemeente Hilversum, biedt de slachtoffers een steun in de rug om de gevolgen van het voorval te verwerken en zo gevolgen op de lange termijn te voorkomen.

De coördinator VPT neemt de verdere zorg over, een en ander in samenspraak met de griffier respectievelijk de gemeentesecretaris. De coördinator VPT kan de arbodienst of andere deskundigen inschakelen en het verdere proces regelen.

8.Communicatie

De burgemeester is ten overstaan van de gemeenteraad (al dan niet vertrouwelijk)

woordvoerder als het gaat om bedreiging van één of meer wethouders of raadsleden.

De burgemeester kan zich desgewenst laten bijstaan door de Gebiedsofficier van Justitie. Als de

burgemeester direct betrokken is, wordt in overleg met de burgemeester, de locoburgemeester en eventueel de Commissaris van de Koning de handelwijze bepaald.

Andere politieke ambtsdragers worden met instemming van het slachtoffer op de hoogte

gebracht van een incident, tijdens een collegevergadering, besloten presidiumoverleg. Vertrouwelijkheid wordt daarbij, zo nodig, in acht genomen. In het geval van voortdurende dreiging is het van groot belang dat niemand uitspraken doet die leiden tot verhoging van veiligheidsrisico’s.

Zodra er een strafrechtelijk onderzoek is begonnen ligt de woordvoering bij het OM.

Communicatie en contacten met de pers worden overgelaten aan het OM in samenspraak met de communicatieadviseur van de Gemeente Hilversum, Politie en coördinator VPT. De adviseur van de

gemeente stemt, over een eventuele communicatieboodschap bij een ernstige (be)dreiging, altijd af met de afdeling voorlichting van het Openbaar Ministerie. Getroffen (politionele) maatregelen in de publieke ruimte worden nooit naar de pers gecommuniceerd. Afspraken over woordvoering worden altijd in acht genomen.

9.Vertrouwenslijn

De Vertrouwenslijn helpt bestuurders bij vormen van ongewenst gedrag, zoals bedreiging, intimidatie en geweld. Meer dan de helft van de burgemeesters en wethouders krijgt te maken met bedreiging en intimidatie, zo blijkt uit cijfers van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Dat heeft natuurlijk een grote impact. Niet alleen op de politici zelf, maar ook op de familie.

Bedreiging en intimidatie laat niemand onberoerd. Dergelijk ongewenst gedrag tast ook, vaak onbewust, de manier waarop beslissingen in het werk tot stand komen aan. Onzekerheid over eventuele gevolgen maakt het lastig om de situatie met anderen te bespreken. Een isolement is vaak het gevolg. De Vertrouwenslijn is opgericht in opdracht van het Ministerie van BZK om bestuurders en politici bij te staan en te adviseren.

Er kan anoniem worden gebeld naar de Vertrouwenslijn op 0800 2800 200 (zeven dagen per week van 10.00 tot 17.00 uur). Voor persoonlijke - of zakelijke vragen kan er contact worden opgenomen via de kantoorlijn op 088 5543 218.

10.Schade, opvang en nazorg na incidenten.

Het kan zijn dat er schade is geleden door de gemeente zelf, aan persoonlijke eigendommen van de betrokkene of dat er aanvullende kosten moeten worden gemaakt (bijvoorbeeld medische). Los van de vraag of de gemeente of de betrokkene verzekerd is voor de schade is het uitgangspunt is dat schade zoveel mogelijk wordt verhaald op de veroorzaker. In dit geval kan contact opgenomen worden met de Juridisch Administratief medewerker van de gemeente Hilversum.

Voor juridische ondersteuning kan men contact opnemen met de coördinator VPT. De coördinator kan via de juristen (concernadvisering) van de gemeente Hilversum advies en hulp krijgen.

Zij kunnen de benadeelde zo nodig bijstaan bij voeging ter terechtzitting. Slachtofferhulp kan hier ook een rol spelen.

Dit protocol is vastgesteld in de vergadering van de gemeenteraad van Hilversum d.d. 21 juni 2016.